Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	13Co/294/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6411210463
Dátum vydania rozhodnutia:	22. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2013:6411210463.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Márie Rišiaňovej a JUDr. Danice Kočičkovej právnej veci navrhovateľa A. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX, zast. JUDr. Radkom Petruňom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Ábelovský - Petruňo, Tehelná 189, Zvolen, proti odporcovi I. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX., v konaní o návrhu navrhovateľa na ochranu osobnosti, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9C/214/2011-126 zo dňa 03. 07. 2012, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd uložil odporcovi povinnosť uverejniť v najbližšom čísle štvrťročníka miestnych novín Obce I. s názvom „Hlásnik noviny Obce I., ktoré bude vydané po právoplatnosti rozsudku na vlastné náklady na strane 3 ospravedlnenie obsahujúce nasledovný text: „Ja I. C. sa ospravedlňujem A. Z. za nepravdivé výroky mnou prezentované v predvolebných letákov označených ako ,, čas na zmenu ´´, ktorých som autorom a ktoré boli v súvislosti s voľbami do orgánov miestnej samosprávy konaných dňa 27.11.2010 distribuované občanmi Obce I. tvrdenia týkajúce sa podľa ktorých A. Z. ako starosta Obce I.

-zanedbával svoje povinnosti na Obecnom úrade

-robil prácu nie pre obec a občanov I.

- za výkon starostovskej funkcie dostával ostatné pôžitky, ktoré z funkcie vyplávajú

- zabúdal na vybavovanie stránok podnetov od občanov, ich požiadaviek a problémov

- nechával svoje starostovské kompetencie na vybavovanie pracovníčkam

- občania boli uvedení do omylu, lebo pozemky, ktoré obec vykupovala akože pre seba,

následne predávala ako ucelené parcely osobe, ktorá je blízka bratovi p. starostu

sa nezakladajú na pravde s čím odporca zasiahol neoprávneným spôsobom do zákonom chráneného práva na ochranu osobnosti A. Z.." písaný písmom o veľkosti písma 9, typom písma Arial, vo výroku, ktorým okresný súd uložil odporcovi povinnosť strpieť uverejnenie uvedeného textu navrhovateľom na náklady odporcu v miestnych novinách „Hlásnik noviny obce I." v prípade, že odporca v najbližšom štvrťročníku miestnych novín „Hlásnik obce I.", ktoré bude vydané po právoplatnosti rozsudku ospravedlnenie neuverejní a v súvisiacom výroku o trovách konania, potvrdzuje.

V nenapadnutej časti zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 176,50 € na účet právneho zástupcu navrhovateľa, advokáta JUDr. Radka Petruňa, so sídlom Advokátskej kancelárie Abelovský - Petruňo vo Zvolene, vedený vo C., a.s., pobočka Zvolen pod číslom XXXXXXX/XXXX, VS: XXXX do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporcu v najbližšom čísle štvrťročníka miestnych novín Obce I. s názvom „Hlásnik noviny Obce I.“, ktoré bude vydané po právoplatnosti rozsudku, na strane 3 uverejniť na vlastné náklady ospravedlnenie obsahujúce text písaný o veľkosti písma 9, typom písma Arial v znení vymedzenom vo výroku odvolaním napadnutého rozsudku s tým, že ak odporca v najbližšom čísle štvrťročníka miestnych novín „Hlásnik noviny Obce I.“, ktoré bude vydané po právoplatnosti tohto rozsudku na strane 3 neuverejní ospravedlnenie tak ako bude uvedené v právoplatnom rozsudku, tak odporca je povinný strpieť, aby dal ospravedlnenie obsahujúce uvedený text písaný písmom o veľkosti 9 a typom písma Ariel uverejniť v miestnych novinách ,,Hlásnik novín Obce I.“ na strane 3 navrhovateľ na náklady odporcu; vo zvyšku okresný súd návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 zák. č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte len OSP) tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi titulom náhrady trov konania na účet právneho zástupcu navrhovateľa 1 043,44 € v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku okresný súd ďalej uviedol, že pôvodným návrhom na začatie konania ako aj po pripustení zmeny pôvodného návrhu zo dňa 31. 01. 2012 sa navrhovateľ domáhal práva na ochranu svojej osobnosti, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti s odkazom na ust. § 11 Občianskeho zákonníka ako aj s odkazom na príslušné ustanovenia Listiny základných práv a slobôd a článkov Ústavy SR s odôvodnením, že odporca svojím správaním a to uvádzaním nepravdivých a klamlivých údajov v súvislosti s komunálnymi voľbami konanými v roku 2011 na post starostu Obce Slaská v predvolebnom letáku „Čas na zmenu“ uvádzal nepravdivé a klamlivé údaje osočujúce osobu navrhovateľa ako jedného z kandidátov na starostu Obce I., čím došlo k škandalizovaniu osoby navrhovateľa, diskreditácii jeho osoby s cieľom ovplyvniť výsledky komunálnych volieb v jeho neprospech. Navrhovateľ konkretizoval a označil nepravdivé výroky odporcu uverejnené v predvolebnom letáku „Čas na zmenu“ tak, že odporca uvádzal nepravdivé údaje k osobe navrhovateľa, že ako starosta zanedbával svoje povinnosti na obecnom úrade, robil prácu nie pre obec a občanov I., za výkon starostovskej funkcie dostával ostatné pôžitky, zabúdal na vybavovanie stránok, podnetov od občanov, ich požiadaviek a problémov, nechával svoje starostovské kompetencie na vybavovanie pracovníčkam, uviedol občanov do omylu, lebo pozemky, ktoré obec vykupovala akože pre seba následne predávala ako ucelené parcely osobe blízkej bratovi starostu (navrhovateľa).V dôsledku uvedených nepravdivých vyjadrení odporcu došlo podľa navrhovateľa k zneváženiu jeho osoby, jeho občianskej cti, vážnosti a dôstojnosti, za čo sa voči odporcovi domáhal morálneho zadosťučinenia vo forme ospravedlnenia s povinnosťou odporcu takéto ospravedlnenie uverejniť v miestnych novinách Obce I. - „Hlásnik noviny Obce I.“ s tým, že tvrdenia odporcu sa nezakladajú na pravde a odporca neoprávneným spôsobom zasiahol do zákonom chráneného práva navrhovateľa na ochranu osobnosti.

Okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom samotných účastníkov konania, ďalej svedkov U. K., O. H., X.. O. Z., S.. S. D., oboznámil sa s listinnými dôkazmi produkovanými účastníkmi konania pripojenými v rámci prejednávania danej právnej veci k spisu, predvolebnou publikáciou „Čas na zmenu“ vydanou v súvislosti s komunálnymi voľbami ku dňu 27. 11. 2010, novinami Obce I., ročník 23, kalendárny rok 2010, výpisom uznesení obecného zastupiteľstva obce I. za obdobie kalendárnych rokov 2006 až 2010, žiadosťami o zámenu pozemkov, kúpnymi zmluvami uzavretými medzi kupujúcim Obec I. a predávajúcimi v časovom období od kalendárneho roku 2006 do 2010, zámennými a darovacími zmluvami uzavretými v identickom období ako jedným z účastníkov zmluvy Obcou I., čestnými prehláseniami N. K., Nadi H., T. K., U. F., X.. S. C., X.. K. G., Q. F., K. K., N. Z., S. J., K. H., zápisnicami volebnej komisie o výsledku komunálnych volieb z roku 2006 a 2010 na základe čoho zistil, že pri prejednávaní danej právnej veci došlo ku kolízii a vzájomnému stretu dvoch chránených záujmov, na jednej strane práva navrhovateľa domáhať sa zákonným spôsobom ochrany v prípade neoprávneného zásahu vychádzajúc z toho, že zverejnením nepravdivých a lživých údajov odporcom

bolo zasiahnuté do právom chránených práv navrhovateľa, na druhej strane zo strany odporcu ide o právo slobody prejavu ako jeden zo základných pilierov existencie demokratickej spoločnosti, ktoré právo slobodného prejavu je garantované aj Ústavou SR v čl. 26 ods. 1 a v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Napriek zvýšenej ochrane slobody prejavu je podľa názoru Okresného súdu potrebné v tejto konkrétnej veci v konaní o ochranu osobnosti poukázať na skutočnosť, že ani samotné právo slobody prejavu nie je právom absolútnym, zverejnením nepravdivých informácií o osobe navrhovateľa (aj keď sa jednalo o osobu verejne činnú) v rámci predvolebnej kampane v súvislosti s komunálnymi voľbami v roku 2010 došlo k zásahu do osobnostných práv navrhovateľa (údaje uvádzané odporcom nemali charakter kritiky), pričom sa jednalo sa o údaje nepravdivé s cieľom vyvolania negatívneho vykreslenia osobnosti navrhovateľa, čím došlo ku škandalizácii jeho osoby a zníženiu cti a dôstojnosti. Okresný súd uviedol, že práve česť a dôstojnosť je jedným z aspektov ochrany osobnosti v občianskom práve a pokiaľ dochádza k porušeniu takéhoto práva je potrebné priznať mu primeranú ochranu. Podľa názoru okresného súdu, v danom prípade bolo potrebné odporcovi uložil povinnosť odstrániť tieto zásahy vo forme primeraného ospravedlnenia tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, ktorá (forma) podľa súdu je dostatočná a primeraná. O trovách konania rozhodol okresný súd na základe toho, že v prejednávanej veci mal navrhovateľ úspech len čiastočný, jeho neúspech však predstavoval vzhľadom na vyššie uvedené neúspech len v nepatrnej časti, a to pokiaľ sa navrhovateľ domáhal ochrany v súvislosti s výrokom, že za posledné 4 roky sa neurobilo skoro nič a bolo zlikvidované jediné bezpečné miesto na hranie detí, ktoré nebolo ohrozené cestnou premávkou, preto okresný súd o náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 3 OSP.

Proti predmetnému rozsudku okresného súdu sa v podaní zo dňa 20. 08. 2012 odporca odvolal a v odvolaní uviedol, že žiada, aby odvolací postupom podľa § 221 ods. 1 OSP odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie, alebo aby postupom podľa § 220 OSP rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietne a zaviaže navrhovateľa nahradiť odporcovi trovy prvostupňového ako aj odvolacieho konania. Uviedol, že odvolanie podáva z toho dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP, nakoľko súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ďalej z toho dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež z toho dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že nemôže súhlasiť so závermi súdu, že sa jednalo o údaje nepravdivé, s cieľom vyvolania negatívneho vykreslenia osobnosti navrhovateľa, čim došlo ku škandalizácii jeho osoby, zníženiu cti a dôstojnosti, pretože pokiaľ by sa tento záver okresného súdu zakladal na pravde, navrhovateľ by nebol vo voľbách úspešný a nebol by zvolený do funkcie starostu obce. Podľa názoru odporcu nejde o skutkové tvrdenia, ale o hodnotiaci úsudok (resp. kritiku), ktorý nemôže byť žalovateľný. Ak by sa hypoteticky aj pripustilo, že v tomto prípade nešlo o kritiku resp. hodnotiaci úsudok, ale o nepravdivé skutkové tvrdenia zo strany odporcu, podľa odporcu to neznamená, že by automaticky mali za následok neoprávnený zásah do osobnostných práv navrhovateľa, pretože takýto zásah je daný len vtedy, ak v konkrétnom prípade presiahol určitú intenzitu takou mierou, ktorú už v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať, čo v danom prípade nepresiahol. K zásahu do práva na ochranu osobnosti, in concreto do cti a ľudskej dôstojnosti, môže podľa odporcu dôjsť tak skutkovými tvrdeniami ako aj hodnotiacimi úsudkami. Pokiaľ ide o zásah spočívajúci v skutkových tvrdeniach, pôjde v zásade o tvrdenie nepravdivé. Na tomto mieste je podľa odporcu potrebné zdôrazniť, že každé zverejnenie nepravdivého údaju pritom nemusí automaticky znamenať neoprávnený zásah do osobnostných práv. Takýto zásah je daný len vtedy, ak v konkrétnom prípade presiahol určitú intenzitou takou mierou, ktorú už v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať (nález ÚS ČR sp. zn. I ÚS 156/99 zo dňa 08. 02. 2000). Odporca v odvolaní ďalej uviedol, že chce poukázať aj na tú skutočnosť, že okresný súd vo svojom rozhodnutí neuviedol ako prípad posúdil z hľadiska princípov slobody prejavu formulovaných Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu.. Podľa názoru odporcu obsahom slobody prejavu, ktoré je garantované tak Ústavou Slovenskej republiky ako aj Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je okrem iného aj právo vyjadrovať sa k verejným veciam a vynášať o nich hodnotové súdy, na čo súd neprihliadal. Sloboda prejavu je ako základné politické právo chránená tak na vnútroštátnej úrovni (čl. 26 Ústavy SR) ako aj na úrovni medzinárodnej (čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článok 11 Charty základných práv EÚ). Obsahom slobody prejavu je právo každého vyjadrovať svoje názory a slobodne rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Uviedol, že Ústavný súd SR vo svojej rozsiahlej konštantnej judikatúre konštatoval, že sloboda prejavu je základným pilierom

demokratickej spoločnosti, v ktorej je každému dovolené vyjadrovať sa k verejným veciam a vynášať o nich hodnotové súdy (nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 326/09 zo 04. 03. 2010). Sloboda prejavu je conditio sine qua non skutočne pluralitnej demokracie založenej na otvorenosti a tolerantnosti, a aj preto je v Ústave Slovenskej republiky zaradená do čela katalógu politických správ (uznesenie ÚS SR sp. zn. IV ÚS 362/09 z 15. 10. 2009). Odporca okresnému súdu ďalej vytkol, že sa nevysporiadal s otázkou týkajúcou sa samotného motívu údajného neoprávneného zásahu, ktorým bola predvolebná kampaň súvisiaca s komunálnymi voľbami 2010 na obsadenie funkcie starostu obce, kde tak navrhovateľ ako aj odporca kandidoval na túto funkciu. Zdôraznil, že predvolebná kampaň rovná sa politický boj kandidátov. Rovnako podľa názoru odporcu súd pri rozhodovaní nebral do úvahy, že sporné tvrdenia sa týkajú verejných záležitostí a osôb politicky činných, ktoré by mali zniesť väčšiu mieru kritiky než súkromné osoby. V súlade s princípmi Európskeho súdu pre ľudské práva čím viac bude obsah prejavu súvisieť s verejnou činnosťou dotknutej osoby, tým viac bude tento prejav chránený slobodou prejavu. V uvedenej súvislosti poukázal odporca na judikatúru ESĽP, ktorá deklaruje, že spoločensky a predovšetkým politicky činné osoby by mali strpieť väčšiu mieru zásahov a obmedzení do svojho práva na ochranu osobnosti. Z vyššie uvedeného je podľa odporcu zrejmé a preukázateľné, že došlo k stretu dvoch kľúčových chránených záujmov. Pri strete práva na ochranu osobnosti a slobody prejavu je kľúčovým prvkom ich vyvažovanie a teda rozhodovanie, ktoré z týchto práv má v prejednávanej veci prednosť, s čím sa však okresný súd podľa názoru odporcu nezaoberal. S prihliadnutím na vyššie uvedené odporca uviedol, že chce poukázať aj na tú skutočnosť, že vo veciach verejného záujmu ESĽP stavia do popredia slobodu prejavu. V závere odvolania odporca uviedol, že namieta aj tú skutočnosť, že súd pri rozhodovaní neuviedol dostatočné dôvody pre potreby zásahu do slobody prejavu resp., že pre takýto zásah existuje naliehavá spoločenská potreba.. Okrem toho nevykonal odporcom navrhnuté dôkazy, ktoré podľa jeho názoru mali zásadný význam pre rozhodnutie vo veci samej. Zdôraznil, že v rozhodovacej činnosti vnútroštátnych súdov by sa mali aplikovať princípy ESĽP, z ktorých je zrejmé, že v prípade, ak ide o veci verejného záujmu, do popredia sa stavia sloboda prejavu.

K obsahu odvolania odporcu sa v podaní zo dňa 26. 09. 2012 vyjadril navrhovateľ a vo vyjadrení uviedol, že dôvody, pre ktoré odporca žiada, aby odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu považuje za neopodstatnené, pretože obsahom predvolebného letáku, ktorého autorom je odporca, sú závažné, no absolútne nepravdivé obvinenia týkajúce sa osoby navrhovateľa. Podľa názoru navrhovateľa odporca si zamieňa kategóriu nepravdivého skutkového tvrdenia s kategóriou hodnotiaceho úsudku. Podľa navrhovateľa je treba si uvedomiť, že skutkové tvrdenie je tvrdenie, o ktorom možno jednoznačne povedať, že je pravdivé alebo nepravdivé. Hodnotiaci úsudok je naopak tvrdenie, ktorého pravdivosť sa nedá objektívne preukázať, avšak musí sa zakladať na pravdivej informácii. V uvedenej súvislosti poukázal navrhovateľ na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. 05. 2010 sp. zn. 4Cdo 149/2009 a uviedol, že predvolebný leták, ktorého autorom je odporca, podáva nepravdivé informácie ako holý fakt t. j. ako skutkové tvrdenia, ktorých lživosť bola v konaní jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností rozsiahlym dokazovaním preukázaná. Uviedol, že napr. tvrdenie odporcu, že občania boli uvedení do omylu, lebo pozemky, ktoré obec vykupovala akože pre seba, následne predávala ako ucelené parcely osobe, ktorá je blízka bratovi starostu, bolo potencionálnym voličom podané ako fakt, teda občania boli uvedení do omylu. V konaní pritom bolo jednoznačne preukázané a to prehľadom právnych úkonov, na základe ktorých Obec I. nadobudla vlastnícke právo k podielom pozemkov od občanov Obce I., že Obec I. je naďalej vlastníkom týchto pozemkov a teda ich neodpredala tretej osobe, tak ako lživo tvrdí odporca v predmetnom letáku. Navrhovateľ zdôraznil, že potencionálnemu voličovi boli podané informácie týkajúce sa jeho osoby ako starostu Obce I. bez toho, aby im boli poskytnuté ďalšie údaje, z ktorých by si mohol každý urobiť vlastný záver o pravdivosti, či logickosti konštatovania autora letáku o vyššie uvedených obvineniach, či aspoň odkaz na konkrétne známe fakty. Z týchto dôvodov nemožno usudzovať na kritiku či hodnotiaci úsudok. Podľa názoru navrhovateľa obsahom predmetného letáku nie sú hodnotenia určitých konkrétnych faktov z hľadiska ich správnosti a prijateľnosti, ale poskytnutie nepravdivých skutkových tvrdení, pričom v zmysle ustálenej súdnej praxe každé nepravdivé či pravdu skresľujúce tvrdenie alebo obvinenie týkajúce sa dotknutej osoby predstavuje zásah do jej osobnostných práv chránených ust. § 11 OZ a teda je neoprávneným zásahom, ktorý je dôvodom na poskytnutie ochrany osobnosti v zmysle ust. § 13 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu ďalej uviedol, že pokiaľ by okresný súd vyhodnotil tvrdenia odporcu obsiahnuté v predmetnom letáku ako hodnotiaci úsudok autora, tak takýto úsudok je neprimeraný a neoprávnený a je základom pre poskytnutie ochrany. Hodnotiaci úsudok resp. kritika vyjadruje subjektívny názor autora, pričom sa musí zakladať na pravdivej

informácii t. j. musí vyplývať z pravdivých skutočností, ktoré musia byť nevyhnutne pravdivé, overené a logicky správne spojené, čo v tomto prípade úplne absentuje. Podľa názoru navrhovateľa odporca pri vytváraní obsahu letáku nevychádzal z pravdivých a overených údajov, čo v konečnom dôsledku bolo v konaní preukázané. Tvrdenia obsiahnuté v letáku odporca nijak nezdôvodnil, nepreveril si pravdivosť a vierohodnosť svojich tvrdení, ani ich nepodložil relevantnými dôkazmi, ktoré by preukazovali ich opodstatnenosť, pričom stroho poskytol voličom na osobu navrhovateľa nepravdivé obvinenia (tvrdenia), ktoré majú difamačný charakter. Tak ako napr. tvrdenie odporcu, že navrhovateľ ako starosta Obce I. zabúdal na vybavovanie stránok, podnetov od občanov, ich požiadaviek a problémov, čo nemožno považovať za oprávnenú kritiku, nakoľko vychádza z nepravdivých informácií resp. podkladov. Zdôraznil, že dokazovaním na súde prvého stupňa bolo preukázané, že na každú žiadosť alebo sťažnosť doručenú na Obecný úrad I. zo strany občanov navrhovateľ ako štatutárny orgán obce bezodkladne písomne reagoval. Pokiaľ boli na obecný úrad zo strany občanov doručené žiadosti týkajúce sa určitého problému, tieto boli spravidla aj predmetom rokovania obecného zastupiteľstva, ktoré rozhodovalo o spôsobe riešenia daného problému. Z uvedeného je podľa navrhovateľa zrejmé, že ak odporca vyjadril svoj názor tým, že zabúda na vybavovanie stránok, podnetov od občanov, požiadaviek a problémov, tak je zrejmé, že odporca si nijako nepreveril pravdivosť podkladov pre vyslovenie takéhoto názoru. V uvedenej súvislosti navrhovateľ uviedol, že distribuovaním predmetného letáku obsahujúceho nepravdivé informácie týkajúce sa jeho osoby do domácnosti občanov Obce I., mal odporca evidentne za cieľ škandalizovať a diskreditovať osobu navrhovateľa v očiach občanov Obce I.. Je nepochybné, že rozširovanie takých informácií, aké sú obsahom spomínaného letáku vrhol zlé svetlo na osobu navrhovateľa a znevážil jeho občiansku česť, vážnosť a dôstojnosť v spoločnosti a súčasne znížil nie len jeho morálny ale aj profesionálny kredit. Preto obsah predvolebného letáku nemožno podľa navrhovateľa chápať ako oprávnenú kritiku, nakoľko vychádza resp. nevyplýva z pravdivých premís. V závere vyjadrenia k odvolaniu odporcu navrhovateľ uviedol, že žiada, aby odvolací súd po skutkovom a právnom posúdení veci odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom v celom rozsahu potvrdil a zaviazal odporcu na náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu danom odvolaním odporcu podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu v odvolaním napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil; v odvolaním nenapadnutej časti zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Občianskoprávna ochrana osobnosti fyzickej osoby prichádza do úvahy iba pri takých zásahoch do osobnosti chránenej všeobecným osobnostným právom, ktoré sú neoprávnené (protiprávne). Neoprávnený je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom t. j. právnym poriadkom. Ku vzniku občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka, musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len ohrození osobnosti fyzickej osoby, t. j. jej fyzickej a morálnej integrite, tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí tu existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmou na chránených osobnostných právach fyzickej osoby. K porušeniu práva na česť, resp. dobrú povesť môže dôjsť slovom, písmom, obrazom alebo akýmkoľvek iným konaním difamujúcej povahy. Ak k takémuto porušeniu malo dôjsť slovom, treba pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku v prvom rade odlíšiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok (kritiku).

Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania. Na rozdiel od skutkového tvrdenia hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor autora hodnotiaceho úsudku, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Hodnotiaci úsudok nemožno dokazovať, je však potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom kritiky, to znamená, či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie či zneuctenie danej osoby. Treba pritom rozlišovať medzi kritikou prípustnou a medzi kritikou, ktorá porušuje právo na česť (dobrú povesť). Ak má byť kritika prípustná, musí byť vecná, konkrétna a primeraná, čo do obsahu, formy a miesta. Práva na ochranu osobnosti sa môžu domáhať aj politici a ostatné verejne činné osoby. Aj keď kritériá posúdenia skutkových tvrdení a hodnotiacich úsudkov sú v ich prípade mäkšie, v zásade platí pri skúmaní primeranosti konkrétnych výrokov to, čo pri ostatných osobách.

Podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 26 ods. 1 a 2, veta prvá Ústavy SR, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenie v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Citované články 19 a 26 Ústavy SR vyjadrujú základné ústavné hodnoty právneho poriadku Slovenskej republiky ako demokratického právneho štátu. V podmienkach demokratickej spoločnosti je životnou nutnosťou šírenie informácií, myšlienok a názorov, či už pochvalných alebo kritických preto, aby mala verejnosť všetky dostupné fakty nevyhnutné pre vyvolanie kvalitnej celospoločenskej debaty vo veciach celospoločenského záujmu. Sloboda prejavu však nie je bezbrehá; ústavne zaručené právo slobodne vyjadrovať svoje názory je obsahovo obmedzené právami iných, najmä právami uvedenými v čl. 19 Ústavy SR. Kolízia oboch práv sa realizuje práve pri aplikácii § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka v súvislosti s uplatňovaním občianskoprávnej ochrany osobnosti. Úlohou súdu je interpretovať jednotlivé zákonné ustanovenia z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavou garantovaných práv a slobôd. Pri strete slobody prejavu s právom na ochranu osobnosti treba dbať na to, aby s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu jednému z týchto práv nebola neodôvodnene daná prednosť pred právom druhým. V konkrétom prípade je vždy nevyhnutné skúmať mieru tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti a to práve v kontexte so slobodou prejavu a právom na informácie a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv.

V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu obrana odporcu v odvolaní, že z jeho strany sa jednalo len o hodnotiaci úsudok, nie je opodstatnená. Výroky odporcu uvedené v predvolebnom letáku „Čas na zmenu“ prekročili, tak ako správne v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol okresný súd, medze vecnej kritiky. Ich pravdivosť nebola v konaní preukázaná, naopak okresný súd z vykonaného dokazovania zistil, že predmetné výroky vychádzali z neobjektívnych, neoverených a nepravdivých údajov. V dôsledku uvedených výrokov odporcu v predvolebnom letáku „Čas na zmenu“ došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľa a to aj napriek tomu, že navrhovateľ ako verejne činná osoba musí zniesť oveľa väčšiu mieru kritiky ako bežný občan. Z hľadiska kolízie práva na slobodu prejavu a práva na ochranu osobnosti okresný súd správne uviedol, že ani samotné právo slobody prejavu nie je právom absolútnym v takom rozsahu, aby mohlo prevažovať nad právom na ochranu osobnosti pred neoprávneným zásahom do osobnostných práv navrhovateľa zverejnením nepravdivých informácií o osobe navrhovateľa, aj keď sa jednalo o osobu verejne činnú a k zverejneniu týchto nepravdivých informácií došlo v súvislosti s predvolebnou kampaňou pred komunálnymi voľbami v roku 2010.

Podľa názoru odvolacieho súdu povinnosť uložená okresným súdom odporcovi vo vzťahu k výrokom, za ktoré je povinný navrhovateľovi sa ospravedlniť, bola uložená opodstatnene. Jedná sa o výroky, pravdivosť ktorých nebola v konaní preukázaná, preto možno konštatovať, že odporca nimi neoprávnene zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa. Okresný súd vec správne právne posúdil, keď uložil odporcovi povinnosť ospravedlniť sa za uvedené výroky navrhovateľovi.

So zreteľom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu v odvolaním napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 OSP v nadväznosti na ust. § 142 ods. 1 OSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Trovy právneho zastúpenia navrhovateľa

v odvolacom konaní predstavuje odmena za dva úkony právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu odporcu, účasť na verejnom vyhlásení rozsudku dňa 22. 10. 2013) stanovená podľa § 10 ods. 8, § 13a ods. 1, písm. c) a § 13a ods. 4 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb vo výške 61,41 € plus režijný paušál v sume 7,63 € (vyjadrenie k odvolaniu odporcu), ďalej odmena vo výške 30,71 € plus režijný paušál v sume 7,81 € (účasť na verejnom vyhlásení rozsudku dňa 22. 10 2013), cestovné a náhrada za stratu času v súvislosti s účasťou na verejnom vyhlásení rozsudku dňa 22. 10. 2013 v sume 13,49 € (náhrada cestovných výdavkov) a v sume 26,03 € (náhrada za stratu času) a 20 % DPH z odmeny a náhrad spolu vo výške 29,42 € (§ 18 ods. 4 cit. vyhlášky); trovy právneho zastúpenia navrhovateľa v odvolacom konaní predstavujú celkom sumu 176,50 €.

O spôsobe náhrady trov právneho zastúpenia navrhovateľa v odvolacom konaní rozhodol odvolací súd podľa ust § 149 ods. 1 OSP.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.